

Advies Archeologische Monumentenzorg 2018 – nr. 162

Beoordeling van een archeologisch rapport

Bevoegd gezag: Gemeente Bladel
Mevr. Anne-Marie van Bree
Markt 21
5531 BC Bladel

Datum: 12-10-2018

Project: *Bladel, Franse Hoef 2B. Gemeente Bladel (NB). Een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase, auteur J. Rap (Transect-rapport 1723), 19-06-2018.*

Van: Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
Wal 28, Postbus 8035, 5601KA Eindhoven
Mevr. drs. Ria Berkvens
R.Berkvens@odzob.nl
Tel. 088-3690638

Inleiding

In verband met de voorgenomen sloop van een woning en de realisatie van twee nieuwe woningen in plangebied Franse Hoef 2B te Bladel, heeft Transect in opdracht van Tritium Advies BV een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd. Het perceel is momenteel nog bebouwd met een woning. De nieuwe woningen hebben een totale oppervlakte van ongeveer 200 m² en zullen het bestaande bouwvlak deels overlappen. Daarbuiten wordt nog eens 100 m² verstoord, vanwege het verwijderen van bestaande funderingen. De exacte diepte van de toekomstige bodemverstoring is nog niet bekend, maar uitgegaan wordt van een verstoring van de bodem tot ca. 80 cm beneden maaiveld. Hierbij bestaat een gerede kans dat eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord of vernietigd worden. Doel van het bureauonderzoek was het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Het doel van het inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) is om het archeologische verwachtingsmodel te toetsten aan de hand van de geomorfologie, de bodemopbouw en de bodemgesteldheid (intact of verstoord).

Samenvatting van het rapport

Onderzoekskader RO: omgevingsvergunning wijziging bestemming en activiteit slopen/bouwen
Grootte plangebied: circa 2.000 m ² (te verstoren oppervlak circa 400 m ²)
Onderzoekperiode: mei 2018
Opdrachtgever: Tritium Advies BV
Opdrachtnemer: Transect

Landschappelijk gezien ligt het plangebied binnen een zone met terrasafzettingen, waarop zich een hoge zwarte enkeerdgrond heeft gevormd. Ten oosten van deze vlakte ligt een dalvormige laagte die uitkomt op een groter dal ten oosten van Bladel, tegenwoordig de Grote Beerze. Uit het geraadpleegde kaartmateriaal blijkt dat het plangebied deels binnen de historische kern van het buurtschap Helleneind is gelegen. Op de Kadastrale Minuut uit 1811-1832 is te zien dat het noordwestelijk deel van het plangebied bebouwd is. De huidige bebouwing in het plangebied is uit 1950. Uit de onderzoeks- en vondstmeldingen in de directe omgeving van het plangebied wordt duidelijk dat vooral vindplaatsen uit de Vroege-Middeleeuwen, Late-Middeleeuwen en Nieuwe tijd, die verband houden met de historische kern van Bladel en de akkercomplexen rondom het dorp, verwacht kunnen worden. Op de erfgoedkaart van Bladel heeft het plangebied een hoge archeologische

verwachting (deels historische kern). Op basis van het bureauonderzoek wordt geconcludeerd dat er voor het plangebied een hoge verwachting geldt voor vindplaatsen uit de periode Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd.

Tijdens het booronderzoek zijn 5 boringen uitgevoerd met een edelmanboor met een diameter van 7 cm tot een maximale diepte van 150 cm –mv. Uit de boringen blijkt dat bodem in het plangebied nog deels intact is. Zoals verwacht op grond van het bureauonderzoek is onder de bouwvoor op een diepte van 25-50 cm onder maaiveld een esdek aangetroffen dat op een diepte van 60-70 cm overgaat in de natuurlijke bodem. In de top van de natuurlijke bodem was nog een restant van een podzolbodem aanwezig.

Uit het vooronderzoek is gebleken dat het plangebied een hoge verwachting heeft op het aantreffen van intacte archeologische waarden uit de periode Laat-Paleolithicum tot en met Nieuwe tijd. Deze verwachting is gebaseerd op het aantreffen van een restant van een podzolbodem onder een esdek en puin dat mogelijk samenhangt met historische bebouwing, zichtbaar op kaartmateriaal uit de vroege 19e eeuw. De top van deze podzolbodem is aan te treffen vanaf een diepte van 60 cm -Mv, terwijl het esdek een dikte van zeker 75 cm heeft. In het resterende dekzandpakket kan sprake zijn van diepreikende sporen zoals paalkuilen en beer- of waterputten.

Selectieadvies

Het rapport is op basis van onze opmerkingen op de eerste versie goed aangepast.

Gezien de uitkomsten van het archeologische vooronderzoek, die aantonen dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de historische kern Helleneind, in relatie tot de geplande bodemverstoring (groter dan 300 m²) achten wij archeologisch vervolgonderzoek in het plangebied noodzakelijk. Vanwege de aanwezigheid van archeologisch bouwpuin direct onder maaiveld, is dit onderzoek nodig bij alle graafwerkzaamheden in het plangebied. Wij adviseren om de bestaande bebouwing (inclusief de vloer) te slopen tot maaiveld waarna een archeologisch vervolgonderzoek uitgevoerd kan worden in de vorm van een karterend en waarderend proefsleuvenonderzoek (conform protocol Proefsleuven KNA 4.1, de SIKB leidraad proefsleuven en de richtlijnen van de gemeente Bladel). Het doel van dit onderzoek is om grip te krijgen op mogelijk aanwezige archeologische waarden. Dit onderzoek kan worden gecombineerd met een archeologische begeleiding van de sloop van de funderingen van de huidige bebouwing. Dit is nodig omdat in de ondergrond nog funderingsresten van oude bebouwing of sporen behorend bij het erf van deze bebouwing, zoals waterputten en bijgebouwen, kunnen worden aangetroffen.

Het proefsleuvenonderzoek (+ variant archeologische begeleiding) dient plaats te vinden aan de hand van een door het bevoegd gezag goedgekeurd programma van eisen en uitgevoerd te worden door een archeologisch bedrijf gecertificeerd voor het uitvoeren van archeologische opgravingen. Op basis van de uitkomsten van dit inventariserende vooronderzoek(en) beslist de gemeente of de archeologische waarden in voldoende mate zijn vastgesteld. Indien hierbij archeologische waarden worden aangetroffen, dienen deze veilig gesteld te worden door het opgraven van de aanwezige archeologische resten. Het besluit hierover ligt bij de gemeente. Gezien de relatief geringe omvang van het plangebied raden wij bovendien aan de mogelijkheid tot een doorstart naar een opgraving op te nemen in het PvE voor de proefsleuven, indien het proefsleuvenonderzoek resulteert in positieve resultaten. Daarbij willen wij wel benadrukken dat zo'n doorstart pas gemaakt kan worden, wanneer het onderzoek door middel van proefsleuven geëvalueerd is.